სტამბა და რედაქცია ტფილისი, სასახლის ქ., სათ.-აზნაურო ქარვასლა

ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვეთად მიმართავენ რედაქციას დილის 10—3 საათამდე და საღამოს 5—7 დან „წ. კ. საზ.“ წიგნის მაღაზიაში. ხელ-მოუწერავ წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.

პირის-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე. ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი ერთის წლით 6 მან., ერთის თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპიკი
ფასი განცხადებისა ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція „Цнобисъ Пурцели“ Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства. Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფურცელი“
ეღირება 3 მან.

იოსებ ივანეს ძე ასათიანის

გარდაცვალების მეორმოცე დღეს ხუთშაბათს, 26 აგვისტოს დილის 10 საათზე კუკიის სასაფლაოზე წმ. ნინოს ეკკლესიაში გარდახდილი იქნება პანაშვიდი, რასაც მეუღლე და შვილები განსვენებულისა აუწყებენ ნათესავთა და ნაცნობთა.

(3—1)

ქართული დრამატიულ საზოგ. გამგეობა

1—15 ენკენისთვემდე გამართავს **გამოსაცდელ წარმოდგენებს** იმ პირთათვის, რომელთაც სურთ ქართულ სცენაზე მოღვაწეობა, ამისათვის საზ. გამგეობა სთხოვს მათ განაცხადონ თავის [illegible]რვილი 1 ენკენისთვემდე და შემდეგ გამო[illegible] [illegible] [illegible]ცესათან დაახლოვებულ პირების თანდასწრებით, მოწონებულ გამგეობა მოიწვევს თავის დასში დამდეგი სეზონისათვის.

(10—10)

დღევანდლიდან დაწყებული ყოველ დღე

სხირტლაძეს ბაღში

(სათავად.-აზნაურო ქარვასლაში)

ნაშუადღევის პირველ საათიდან 4 საათამდე

უკრავს სამხედრო მუსიკა

საღამოობით გამართულ სცენაზე არდგენენ: გამოჩენილი კუპლეტისტი **დ. ალექსანდროვი** და მომღერალი ქალი **ე. ფლეროვისა** ცნობილი მომღერალი ქალი **მარია მარსელა** და მოცეკვავე ზანგი **ჯონსონი.** ანტრაქტებში უკრავს პიანოზე ცნობილი მემუსიკე და დირიჟორი **დალესიო.**

ბაღში მშვენიერ ფარდულებში მუდმივ შეიძლება მოითხოვოთ გემრიელად მომზადებულ **სადილ-ვახშმები.**

ფასები ყველაფერზე ზომიერია, მოსამსახურე მარდი და ცქვიტი, ბაღის პატრონი გულ-გახსნილი და თავაზიანი.

პატივის ცემით **გიორგი სხირტლაძე.**

(10—4)

ქართვ. შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამგეობა ამით აცხადებს, რომ ვინაც სენაკის სათავად-აზნაურო სკოლის მასწავლებლის ადგილის დაჭერა სურს (ოთხი ადგილია), იმან უნდა 25 აგვისტომდე წარუდგინოს სკოლის გამგეს ი. მთავრიშვილს ქ. ქუთაისში მოწმობა, თუ სად მიუღია სწავლა და სად უმსახურნია.

თხოვნების შეტანა მოსწავლეების მისაღებად შეიძლება 26 აგვისტოდან 31-დის. განმეორებითი ეგზამენებიც ამ დროს მოხდება. სწავლა დაიწყება 1 სექტემბერს.

ქალების

პროგიმნაზია

ელენე ბახტაძისა

ქ. ხონში

ამით აცხადებს, რომ მოსწავლეთა მიღება უმცროს და უფროს მოსამზადებელ და აგრეთვე წელს გახსნილ პირველ პროგიმნაზიულ კლასებში დაიწყება 28 აგვისტოდან და გაგრძელდება მთელი წლის განმავლობაში. თხოვნები უნდა გამოიგზავნონ პროგიმნაზიის უფროსის—ელენე ბახტაძის სახელობაზე. სწავლის საფასური როგორც მოსამზადებელ, ისე პროგიმნაზიულ კლასებში 30 მან. წელიწადში.

(10—)9

ქართული დრამატიული საზოგადოების გამგეობა

სთხოვს იმ პირთ, რომელთაც სურვილი გამოაცხადეს გამოსაცდელ წარმოდგენაში მონაწილეობის მიღებისა, მობრძანდნენ ქართულ თეატრში 29 ამა აგვისტოს, როდესაც მათ დაურიგდებათ როლები და ამავე დღიდან დაიწყება რეპეტიციები.

(5—4)

ექვსი მან. სილიტოლი **სამ (3) მანეთად!**

იხილე განცხადება უკანასკნელ გვერდზე.

სამკურნალო და ამბულატორია

ს. ბ. თოფურიასი

ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: **შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და ქალთა ავადმყოფობისანი,**

გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თოფურია.** საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს **ზ. ქ. მირატი.**

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი **მ. თ. ქობანი.**

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი საქიმიო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისათვის.

სამკურნალოს დირექტორი ს. ბ. თოფურია

Лѣчебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

** **პროფესორის ა. ხახანაშვილის რეფერატი.** ჩვენს ახალგაზდა პროფესორს კიევში საარხეოლოგიო კრებაზე წაუკითხავს ფრიად საინტერესო რეფერატი—მოხსენება „სამეცნიერო შრომანი ანტონ პირველის, საქართველოს კათალიკოზისა“ (Ученые труды Антонія Іго Каталикоса Грузіи). ჩვენი ნიჭიერი პროფესორის მოხსენება კრებას დიდის სიამოვნებით მოუ[illegible]მენია.

როცა, თურმე, ჩვენი [illegible]ფესორი გაემგზავრა აქედან [illegible]ში, გზაში ნოვოროსისკის სადგურზე მოჰპარეს ჩემოდანი, რომელშიაც, სხვათა შორის, ბევრი ხელნაწერები ყოფილა.

** **მადლობის გამოცხადება.** ბატონო რედაქტორო! ნება მომეცით, თქვენი გაზეთის საშუალებით [illegible] მადლობა გამოუცხადო ი. მ. ქამქარაძეს, რომელმაც, ხვედა სასარგებლოთ, ხელის-მოწერა გამართა და იმ პირთ, რომელთაც

მატერიალური დახმარება აღმოუჩინეს სწავლაში. სია შემომწირველთა: ა. მეგრელიძე, ი. ჯაყელი, მ. თუმანოვი, ვ. მგელაძე, დ. აბაშიძე, ა. სოსინოვსკი, ი. ჩხარტიშვილი, X, X, ა. ხორბალაძე, ს. დუმბაძე, ლ. გურიელი, ს. ჯაყელი, ი. საბაშვილი, ვ. ურუშაძე, ს. ლლონტი, ს. ვაშაყმაძე, დ. სალუქვაძე, კ. შავიშვილი, ს. თოთიბაძე, დ. შილოკაძე, №.

სტუდ. კ. ინგოროყვა.

*** **დანიშნულებანი სასულიერო უწყებაში:** უწმიდესი სინოდის განჩინებით 25 თიბათვიდამ —3 მკათათვემდის 1899 წლ. მე-2410 ნომრით, სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველის თანაშემწე დავით ალადიშვილი დანიშნულ არს იმავე სასწავლებლის ზედამხედველად, ისე კი რომ აღკვეცილ იქმნას ბერად და აღყვანილ იქმნას არხიმანდრიტის ხარისხზედ უწმიდესი სინოდის განჩინებით: 7—12 მკათათვიდგან ამა წლისა მე-2562 ნომრით, დადგენილ არს: ა) ქუთაისის წმ. ალექსანდრე ნეველის საკრებულო ტაძრის დეკანოზი, ღვთისმეტყველების კანდიდატი, გაბრიელ ცაგარეიშვილი დათხოვნილი იქმნას, მისის თხოვნისვე თანახმად, იმერეთის საეპარქიო სასწავლებლო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობიდგან და ბ) რექტორი ქუთაისის სასულიერო სემინარიისა, ღვთისმეტყველების კანდიტატი, არხიმანდრიტი ბენიამენი დამტკიცებულ იქმნას იმერეთის საეპარქიო სასწავლებლო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობაზედ.

30 თიბათვიდამ—8 მკათათვემდის 1899 წე მე-2474 ნომრით, ფოთის საკათედრო საკრებულო ტაძრის კანდელაკი მღვდელი ზოსიმე ჟორდანია დანაშნულ არს შემოქმედის მაცხოვრის მეორე ხარისხიან მონასტრის წინამძღვრად, ისე კი, რომ ბერად აღკვეცის შემდეგ აღყვანილ იქმნას არხიმანდ[illegible]ტის ხარისხზედ.

*** **ქ. ფოთი.** ქალების მუშტი-კრივი. არა ერთხელ წაგვიკითხავს გაზეთებში რომ ფოთში ხანდახან შფოთი და აყალ-მაყალი ხდებაო. უკეთუ კაცები შფოთში არიან, ამათ არც აქაური დალოცვილი „ხანუმები“ ჩამორჩებიან, ესენიც ხშირად შფოთში და დავიდარაბაში არიან. ამ დღეებში აქ ერთი არა ჩვეულებრივი ამბავი მ[illegible]ხდა. აი ეს სასაცილო და საარაკო [illegible]ბავიც: ორმა „ხანუმამ“, რადგანაც ენით ვერ იჯერეს გული, მუშტიკრივში გამოიწვიეს ერთმანეთი. გაცხარებულ-გახელებულნი [illegible] ტაკნენ ერთმანეთსა და იმ[illegible] სცემეს, მანამ სხვა მიეშველებოდა; კარგად მოიჯერეს გული, შემდეგ დამშვიდებულ-დაშოშმინებულნი დაბრუნდნენ თავიანთ სახლში. მიზეზი ამისა, რასაკვირველია, ენატანიობა ყოფილა.

ტელეფონი.

*** **თელავი.** გონებრივი და სულიერი გასართობი ჩვენში. მართალია მთელ წელიწადში მაისისთანა თვე მეორე არ ითვლება, მაგრამ თელავში მაისი ისე ჩვეულებრივ და არა შესანიშნავად გაივლის ხოლმე, როგორათაც სხვა წელიწადის თვეები. თელავში მაისის მაგიერობას აგვისტო სწევს, დადგება აგვისტო და დროს გასატარებელი სეზონიც გაიხსნება. მთელ წელიწადში თელავში ისეთი სიჩუმე და დაღვრემილობაა, რომ თქვენ გეგონებათ რომელიმე უდაბნოაო; ხოლო ხან და ხან, თვეში ერთხელ, ან ისიც არა, გაჰმართვენ წარმოდგენას და ამითი პატარა ხანს გამოაფხიზლებენ მიძინებულ თელავს. ხოლო დადგება თუ არა აგვისტო, მაშინ-კი თელავი იღვიძებს, ან, რომ სწორედა ვსთქვათ სხვანი აღვიძებენ. თუ ვინმე ახალი არტისტია მოსახვლელი, ან აქტიორი ან სხვა ვინმე, უეჭველად ამ დროს უნდა მოვიდეს. წარმოიდგინეთ თვით თელაველებიც ამ დროს გამოფხიზლდებიან ხოლმე. წელსაც დადგა აგვისტო თუ არა, თელავს ეწვივნენ ჩვენი ძვირფასი მსახიობნი არტისტი ქალი ქ-ნი გაბუნია-ცაგარლისა და არტისტი ვ. აბაშიძე. რასაკვირველია, მათი მოსვლა ძრიელ გაეხარდათ თელაველებს და მოუთმენლად ელოდნენ, რომ წარმოდგენა დაენიშნათ. წარმოდგენა მესამე დღესვე დანიშნეს, რომელშიაც მონაწილეობას იღებდნენ, სხვათა შორის, არტისტი ვ. გამყრელიძე და ბ. აწყურელი. პირველად წარმოადგინეს: „მემინდა კნეინა გავხდე“ კომ. 2 მოქ. ანტონოვისა და „ჯერ დაიხოცნენ მერე იქორწილეს“ კომ 2 მოქ. რ. ერისთავისა. რაღა თქმა უნდა, რომ საზოგადოება ბლომად დაესწრო და იმათი ნახვით დიდად ნასიამოვნები დარჩა. ეს წარმოდგენა იმით იყო შესანიშნავი, რომ მას დაესწრო, სხვა პატივცემულ პირთა შორის, ჩვენი მხცოვანი სახალხო მგოსანი თ. რაფიელ ერისთავი. დასასრულ გაისმა ტაშის კვრა და ავტორის ძახილი. პოეტმაც კეთილ ინება და მადლობა გამოუცხადა საზოგადოებას.

მეორე დღეს, იმავე საკრებულო კლუბში დანიშნული იყო ბ. კავსაძის კონცერტი. რასაკვირველია, მთელი [illegible]ლი აქ იმყოფებოდა. ბ-ნი კავსაძე [illegible] სულ იმის კონცერტის სიმშვენიერ[illegible] [illegible] ჩვენ [illegible] ძლივს ვეღირსენით და მართლაც იმშვენიერე რამ ყოფილა იმისი კონცერტის გაგონება და მეტადრე თვით მისი სიმღერა მაგ. „დაიგვიანეს“, „გადმიშვი მთაო“ და „ურმული“. თუმცა ბილეთების ფასი ცოტათი აეწივნა, მაგრამ მიუხედავად, მაინც პირველ რიგიდან დაწყებული უკანასკნელამდე ერთი სკამი არ იყო ცარიელი.

მეორე წარმოდგენა გამართეს კვირას 8 აგვისტოს. წარმოადგინეს „ხანუმა“ კომ. 4 მოქ. ა. ცაგარლისა. მითამ ჩვენც წარმოდგენებს ვნახავთ ხოლმე! ვითომც აქაც „ხანუმას“ დაჰდგმენ ხოლმე! ქ-ნმა გაბუნია-ცაგარლისამ დაგვანახვა, რომ მარტო მას შეუძლიან „ხანუმას“ როლის ასრულება და სხვა კი არავის. ეს პიესა საუცხოვოდ შეასრულეს, არც გვინახავს ასეთი წარმოდგენა და ამის შემდეგ აღარც გვინდა ამაზე უკეთესის ნახვა მიუხედავად იმისა, რომ ორი დღე ერთმანეთზე წარმოდგენა და კონცერტი იყო და საზოგადოება დაღალული იყო, მაინც დარბაზი სავსე იყო ხალხით. ყოველ მოქმედების შემდეგ ასტყდებოდა ტაშის კვრა და ვაშას ძახილი, რომელიც გრძელდებოდა რამდენიმე წამი.

კონცერტი კი უნდა მოგახსენოთ, რომ ყველაზე ძალიან მოეწონათ თელაველებს, წარმოიდგინეთ ისე მოეწონათ, რომ ვეღარც კი დაჰთმეს და ახლა თვითონ გამართეს 13 აგვისტოს ბ. მონადირაშვილის გამგეობით და ა. კავსაძეც მიიწვიეს. ეს კონცერტი იმით უფრო იყო შესანიშნავი, რომ ყარალაშვილებმა მშვენივრად იმღერეს ბაიათები თარ-დიპლიპიტო-დაირაზე.

ვ. განდევნილი.

*** **დ. აბაშა** (სამეგრელო) სხვა-და-სხვა ამბავი. ჩვენმა მამასახლისმა ბ-ნმა თოფურიამ სამსახურს თავი დაანება. სწორეთ კარგი კაცი იყო და ყველას სიყვარულით მოაგონდება მისი სამსახური და კეთილი ხასიათი. სხვათა შორის, კანცელარიის გვერდზედ ძველი დროიდან ამოთხრილი ჭის ორმოს ის გადურჩა და ახლა ახალ მამასახლისზე უნდა გვეშინოდეს, რომ იგი არ ჩავარდეს შიგ! მით უფრო საშიშოა, რომ აგერ იარმუკა დაიწყება და, ჩვეულებრივი ჩხუბის და ხანჯლის ტრიალის დროს, ერთის მაგიერ ხუთი და ათი არ ჩავარდეს შიგ. ეს აბაშა ბევრჯერ შეაქეს, მარა ეშნო ქალის უმარილით შელესვა გამოვიდა: ის მაინც საძაგელ რამეს წარმოადგენს თავისი წინ წაუსვლელობით: არც ბიბლიოტეკა და არც რაიმე სიკარგე აქ არ არსდება, ასე გასინჯეთ, ქუჩის ფარნები ქიათურაში მომუშავე კაცის დაუბანელ სახეს წარმოადგენს, რომელიც შავ ქვაზე მუშაობს! ჩვენს დაბაში სიმინდის გადამზიდავი მუშები უქმე დღეებზედაც მუშაობენ! მაგალითად თავათ მარიობა დღეს მთელი ბაზარი ხედავდა, რომ დილიდან საღამომდის ხარით და ურმით ერთმა მესიმინდემ სამი ვაგონი დატვირთა! ნუ თუ ამას არ უნდა მიექცეს ყურადღება? თანაც თითო ურემზე არ წარმოიდგინება იმდენი სიმძიმე აწევს, რის დანახვაზე ადამიანს გული ესერება და თვალი ცრემლით ევსება. საჭიროა ამას მიექცეს ყურადღება და აეკრძალოს ასე უმოწყალოთ მუშა ხარების ტანჯვა ზოგიერთ სიმინდის ვაჭრებს!.

პიპინობელა.

*** **წავკისი.** სკოლის გახსნა. ეს სოფელი ქალ. ტფილისის ახლოს მდებარეობს, ამ სოფელში სამოც-და-ათ კომლამდის ქართველი გლეხი სცხოვრებს, რომელთაც აქამომდე არა ჰქონდათ სკოლა. დღეს-კი დიდადპატივცემულის მოძღვრის მამა კორნელი ელიზბარიშვილის მეცადინეობით უკვე შედგენილ იქმნა განაჩენი წერა-კითხვის სკოლის დაარსების შესახებ. ეს განაჩენი უკვე წარდგენილ[illegible] გუბერნატორთან დასამტკიცებლად.. ესრედ მალე სოფელს წავკისს, რომელსაც ისტორიულმა ბედმა წილად არგუნა ტფილისთან ერთად ცხოვრების მძიმე უღელის წევა, ეღირსება თავისი სკოლა, რომელშიაც ამ სოფლის ქართველთა ახალთაობა შეისწავლის წერა-კითხვას და ცოტათი მაინც გაინათლებს ჭკუა-გონებას. ამ სკოლის გამგედ დანიშნულ იქნება მამა ელიზბარიშვილი, რომელსაც ის სამსახური მიუძღვის, რომ სოფლის სართიჭალაში, სადაც ის ამ ერთის წლის წინ მსახურებდა მღვდლად, საეკკლესიო-სამრევლო სკოლა გახსნა და მკვიდრს ნიადაგზედ დაამყარა.

*** **ს. აქვასქე** (აფხაზეთი) გე[illegible] და ხალხის ზნე-ხასიათი და მდგომარეობა. სოფ. აქვასქე კოდორის განყოფილების ბეხლახუბის საზოგადოების ნაწილი სოფელია, იგი ძევს მდ. ღალიძგას მარჯვნით დ. ოჩემჩირიდან 15—16 ვერსის მანძილზე. ამ სოფლის მცხოვრებთა რიცხვი 50 კომლს არ აღემატება, ყველა გლეხკაცობაა გვარტომობით, უმთავრესი მართლ-მადიდებელი აფხაზებია და რამდენიმე გადმოსახლებული მეგრელი.

თავისი მდებარეობით ამ სოფლის აფხაზეთში თვალ-საჩინო ალო-

კი უჭირავს: მას ახლავს მდიდარი საყანურები, რომელიც ქცევაზე 50—70 ფუთს სიმინდის მოსავალს იძლევა ორთა შუა რიცხვში, ტყეები ბევრია და მდიდარია ყოველ ნაირი ხეებით, აგრეთვე ბევრია საბალახოები და სხვა, ჰაერიც შედარებით გვარიანია, რისგამო ყურძენი (იზაბელა) რიგიან მოსავალს იძლევა და კარგიც დგება, თუმცა-ლა ჯერ-ჯერობით, როგორც საზოგადოდ, აქაც ამისი დაყენება ცუდად შეუსწავლიათ. ეჭვი არ არის, რომ ასეთ ბუნებით მდიდარს ალაგზე გონება განვითარებული ხალხი ესხას, აქ ცხოვრება მეტად ადვილია.

მიუხედავად ყოველი ამისა, თუმცა-ლა წარმოსადგენი არ არის, აქაური მკვიდრნი ჯერ-ჯერობით სილარიბის აჩრდილში არიან და ვინ იცის კიდევ რამდენი ხანი გაივლის, სანამ მათი გონება გაიხსნებოდეს და დაუძვრეს სილარიბეს, რადგან ჯერ ამათ ცხოვრების კიბის პირველ შესავალზედაც არ შეუდგამს ფეხი. თუმცა-ლა ეს სოფელი ბუნებას ასე დაუგვირგვინებია სიმდიდრით, მაინც აქაური მკვიდრი ღარიბია ქონებით და ზნე-დაცემული.

განსხვავებით სილარიბის აჩრდილში მონობენ აქ აფხაზები, რომელთ სახლში (მოლობილ ფაცხაში) [illegible]. ამ სილარიბეს აქ ზედ დართვია ზნე-ხასიათის სიწამხდრე, ქურდობა, ცრუ მორწმუნეობა და ბევრი რამ სხვა ამ გვარი ნაკლი, მაგრამ ყველაზე უფრო სატირალია სარწმუნოების დაქვეითება.

თუმცა-ლა აქაური მკვიდრი დიდი ხანია მართლ-მადიდებლობას შესდგომია, მაინც ჯერ-ჯერობით მათში ღვთის სასოება მტკიცედ აღარ ჩანერგილა. სულ ცოტა ხნის, ერთი წლის წინედ აქ მღვდელი მხოლოდ ფორმალურად იყო, თორემ, ასე ვსთქვათ, საჭიროც აღარ იყო, რადგან წირვა-ლოცვას არავინ დაეძებდა და ნათლობა-ზიარებას, წირვაზე გარდა მღვდლისა და მისი ამალასი არავინ ესწრებოდა. თუმცა-ლა თვითონ აქაური მკვიდრნი კაი ხნის მართ-მადიდებელნი ქრისტიანენი არიან, მაგრამ მათ ხელ-ახლად დავიწყებოდა სარწმუნოება: ცოლზე ჯვარს აღარ იწერდნენ, შვილებს არ ნათლავდნენ და მაჰმადის სარწმუნოებაზე ზრდიდნენ და ეს იყო, რომ უმთავრესი მათგანი ლამის ოსმალოს სარწმუნოებაზე გადასვლას აპირობდნენ.

რასაკვირველია, ყოველი ესე, ასე თუ ისე, მათი სულიერი მოძღვრის თანამდევობრივი სისუსტისაგან იქნებოდა. მაგრამ სულ ერთი წელიც აღარ იქნება, რაც აქ ამ გარემოებამ შესანიშნავად ფერი იცვალა. ამ სოფელში გადმოამწესეს ახალგაზდა მღვდელი, სასულიერო სასწავლებელში კურს დამთავრებული, მეგრელი, მამა ბ. გობეჩია. სასიამოვნოა ამ ახალი მღვდლის ქადაგება-დარიგების მრევლზე გვლენა. სულ ორი წელიწადია, რაც მ. გობეჩია დანიშნულია აქ მღვდლად და ამ მცირე ხანში აქ მისგან მონათლია 120 მეტი ახალდაბადებიული, 3-4 წლისანი, 12-13 წლამდე 80-მდე და ერთი ნარმართი 35 წლისა. დაშვილიანებულს ცოლ ქმარს ჯვარი დასწერა 45-მდე.

უკვე მოგახსენეთ, რომ გასულ ხანებში აქ წირვა-ლოცვაზე ეკკლესიაში არავინ დადიოდა. ახლა კი, ყოველ კვირა-უქმე, ეკკლესია იმსება აუარებელი აქაური მლოცავებით. ამ ერთის წლის წინად აქ აღდგომასაც ვერ ნახავდით ეკკლესიაში ხუთიოდე კაცს, ახლა კი ქალწული მარიამის მიძინების დღესასწაულზე წირვას 200 სულზე მეტი დაესწრო, თუმცა ძალზე წვიმდა.

სწავლა-განათლების მხრით აქაურებზე აქამდე არავითარი სიკეთე არ ითქმის, რადგან ამათ არავითარი სკოლა არა ჰქონდათ, მაგრამ ამაშიაც იჩინა თავი ამ ჩვენმა ახალგაზდა მღვდელმა. [illegible] გაზაფხულიდან მან სასულიერო მთავრობის ნებართვით გახსნა ამ სოფელში სამრევლო სკოლა, სადაც ჯერ-ჯერობით 20-მდე მოწაფე სწავლობს. ეჭვი არ არის, ამ შრომისა და კეთილის საქმის შემდეგ, მ. გობეჩიას წყალობით, ჩვენი სოფელი ცოტ-ცოტა დაწინაურდება.

აქაური.

მცენარეთა მეტყველება

(ვუძღვნი მოსკოვის ქართველ სტუდენტებს)

ანატომია.

შემდეგი *)

პლასტიდებთა შორის უფრო შესამჩნევი არიან ხლოროფილის მარცვლები, რომელნიც შესდგებიან მწვანე სალებავიდან და უფერო მარცვლისაგან; ხლოროფილი აძლევს მწვანე ფერს ფოთლებს და ღეროებს; მწვანე სალებავი ანუ ხლოროფილი, ადვილად შეიძლება გამოვაცალოთ თვით ხლოროფილის მარცვალს; ამისათვის საკმარისია მწვანე ფოთოლი ჩავდოთ სპირტში. სპირტი გამწვანდება და თვით ფოთოლი კი გაყვითლდება; როცა მცენარე იზრდება ბნელს ადგილს, მაშინ მისი ფოთლები და ღერო ყვითელია, რადგანაც ხლოროფილი უმზეოთ არ ჩნდება. ერთი სიტყვით, ხლოროფილის მარცვლები და კიდევ სხვა და სხვა ფერის მარცვლები, რომლებიც აძლევენ მცენარეს სხვა და სხვა ორგანოებს, სხვა და სხვა ფერს, ეკუთვნიან პლასტიდებს.

სახამებლის მარცვლები. ცოცხალ უჯრედებში, გარდა ზემოხსენებული ნაწილებისა, შეიძლება ვნახოთ სახამებლის მარცვლები; სახამებლის მარცვლები ძრიელ ბლომად არის ლობიოს მარცვლებში, კართოფილში, პურის მარცვლებში და სხვაში. სახამებლის მარცვლები ადვილი სანახავია მიკროსკოპში: გადასჭერით შუაზე კარტოფილი და ოდნავ ჩამოაფხიკეთ ნაჭერს დანით სასაგნო შუშაზე (предм. стекло) ისე, რომ ერთი წვეთი დაეცეს ამ შუშაზე; მიუმატეთ ერთი წვეთი ორთქლის წყალი და ზედ საფარებელი შუშა დააფარეთ და შემდეგ მიკროსკოპში გასინჯეთ; მიკროსკოპით ადვილად დაინახავთ სახამებლის მარცვლებს.

სახამებლის მარცვლები ჩნდებიან პლასტიდებიდან; ფოთლებში და ღეროებში სახამებლის მარცვლების გამჩენებად ითვლებიან ხლოროფილის მარცვლები, ე. ი. მწვანე პლასტიდები. სხვა ადგილებში კი სადაც მზე ვერა სწვდება, სახამებლის მარცვლები ჩნდებიან სხვა პლასტიდებიდგანაც. ფოთლებში გაჩენილი სახამებლის მარცვლები შემდეგში იხსნებიან და ამ გვარად ფოთლების ძარღვებით გადადიან სხვა ალაგას. სახამებლის მარცვლები ჩნდებიან ხან ზედ პლასტიდზე, ხა კი შიგ პლასტიდში. ხლოროფილის მარცვლებში სახამებლის მარცვლები შიგ მარცვალში ჩნდებიან და ამიტომ იგინი პატარები არიან. სხვა პლასტიდებში ზოგჯერ შიგ ჩნდებიან, თუმცა კი უმეტესად ზედ პლასტიდზე ჩნდებიან. სახამებლის მარცვლები უჯრედში ორგვარია: მარტივის და რთული. რთული სახამებლის მარცვალი შესდგება ორი ანუ რამდენიმე ერთად მიკრულის მარტივი მარცვლებისაგან; სახამებლის მარცვლებს, თუ ცხელ წყალში ჩავყრით და ავადუღებთ, ფუვდებიან (пухнуть). სახამებელი შესდგება სახამებლის მარცვლებისაგან.

მ. ზაალიშვილი.

(შემდეგი იქნება)

*) იხ. „ცნ. ფურც.“ № 896.

ყურმოკრული საუბარი

—

ბიჭო, ცეცხლი მომართვი! უბრძანა თავმოყვარე ბატონმა მოსამსახურეს. მან ჯიბიდან კვეს-აბედი ამოიღო, მსწრაფლ დაუკვესა და მიართვა.

—ბიჭო! რაღა კვესს უხსენებდი, აგერ ბუხარში არ იყო ცეცხლი?

—მე მეგონა აბედის ცეცხლი კი[ა]-შებოდათ, რადგან თვით [illegible] ბრძანებდით!. უპასუხა მსახურმა.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“).

ყაზანი. დღეს, პარაკლისის შემდეგ, უნივერსიტეტში სწავლა დაიწყო.

რენნი. კრება დაიწყო 6 საათსა და 35 წამს. თავმჯდომარემ ჰკითხა დრეიფუსს, როდისა გქონდათ დამოკიდებულება ქ-ნ ბოდსონთანაო. დრეიფუსმა სთქვა, რომ ამ მანდილოსანთან უცხო ქვეყნელი არასოდეს არ მინახავსო. ამასთან დრეიფუსმა მოითხოვა, ეს საქმე გამოძიებული იქმნას.

შემდეგ სასამართლომ მოისმინა ჩვენება პაკარ ჟერმენისა, რომელმაცა სთქვა, ვნახე დრეიფუსი მიულგაუზენში გერმანიის ჯარის ალლუმებზედო. დრეიფუსმა განაცხადა, რომ გერმანიის ჯარის ალლუმებს სულაც არ დავწრებივარო და არასოდეს არ მილაპარაკნია უცხო ქვეყნელ აფიცრებთანაო.

შემდეგ სასამართლომ მოისმინა კაპიტანის ლემონიეს ჩვენება იმ ლაპარაკის შესახებ, რომლის დროსაც დრეიფუსს უთქვამს, როდესაც თვალ-ყურს ვადევნებდი გერმანიის ჯარის ალლუმებს, დავათვალიერე სტრატეგიული პოზიციები მიულგაუზენის გარშემოო. დრეიფუსმა უარ-ჰყო მოწმის სიტყვები.

ვილიონმა განაცხადა, ბერლინში ყოფნის დროს 1894 წელს, გავიგონე, ერთმა აფიცერმა მეორეს რომ უთხრა: „ველით დრეიფუსისაგან მობილიზაციის გეგმასო“.

ბრიულერმა სთქვა, 1894 წლის მაისში იმ აფიცრებს, რომელნიც შალონის ბანაკში იყვნენ, შეეძლოთ იარაღის № 120-ის დათვალიერებაო.

როცა ჩაერია ლაპარაკში, ბრალი დასდო ბრიულერს და სთქვა, ბრიულერმა წერილით მიჰმართა მინისტრს, რომელშიაც ნათქვამია, რომ სამარცხვინოა საფრანგეთის ჯარში სამსახურიო (მოძრაობაა). ბრიულერმა წინაამდეგობა განაცხადა.

სამსახურს გარეშე მყოფი გენერალი სობერი სცდილობდა იმის დამტკიცებას, რომ ბორდერო დაწერილი არ არის დრეიფუსის და საზოგადოდ არტილერიის აფიცრის მიერ.

რენნი. ლაბორის წინადადებით, სობერი არჩევს კაპიტანის ვალერიოს სისტემას, რომელიც ბერტილიონის სისტემას იცავდა. სობერიმ განაცხადა, ვწუხვარ, რომ ეს აფიცერი მხარს უჭერდა ცრუ

დამტკიცებას, რომლის შემდეგი უმეტესი ნაწილი თვით ბერტილიონის მოხერხებულობასნ და სიმარჯვეს მიეწერებათ. ბერტილიონმა ითხოვა, ლაპარაკის გება მომეცითო, მაგრამ თავმჯდომარემ უარი განაცხადა,

არტილერის მაიორმა დიუკრომ განაცხადა, რომ დრეიფუსს ჩემთვის არტილერიის შესახებ არასოდეს არა უკითხავს-რაო.

მაიორმა გარტმანმა ის აზრი გამოსთქვა, რომ ზარბაზანი, რომელიც ბორდეროში მოხსენებული, მე-120 №-ია, რაც შეეხება ზარბაზანს № 120 მოკლეს, ყველა აფიცერს შეძლო კარგად დაეთვალიერებინათ იგი 1891 წელსავე. ამ ზარბაზნის ნახვა შეეძლოთ აღლუმებზედ დამსწრე სხვა სახელმწიფოთა აფიცრებსაც. გარტმანი დასძენს, რომ მხოლოდ იმ აფიცრებს, რომელნიც ბურჟის ჩამოსასხმელ ქარხანაში და ან მესამე არტილერიის გამგეობაში ჰმსახურებდნენ, შეეძლოთ დაწვრილებითი ცნობები ჰქონოდათ ზარბაზანი № 120 court-ის (მოკლე) შესახებ. თუ ბორდეროში მხოლოდ საზოგადო ცნობებია, მის დამწერს ამ ცნობების მოპოვება 1890 წელსაც შეეძლო. გარტმანის ჩვენების ჩამორთმევა ხვალაც განეგრძობა სხდომა შეჩერებულია,

პარიზი. მინისტრთა საბჭოსაგან ჯერ არ არის დანიშნული დღე უზენაესის სასამართლოს მოწვევისა. საბჭო ამ დღის დასადგენად მთავარბრალმდებელის დამთავრებულს მოხსენებას მოელის. ეს მოხსენება ორ-შაბათს ან სამშაბათს იქნება მზად. დაბეჯითებით ამბობენ, რომ უზენაესი სასამართლო მოწვეული იქმნება და ამისათვის პალატის შეკრება არ დასჭირდებაო. მთავრობა სასამართლოს მოწვევის დღეს ორშაბათს ან სამშაბათს დაადგენს.

პარიზი. დღეს დილით პარიზში სახლები გაუჩხრიკეს სხვა-დასხვათ, რომელთა გვარებიც გამოქვეყნებული არ არის. ამ სახლების გაჩხრეკას კავშირი აქვს შეთქმულებასთან და, როგორც ამბობენ, ამას პროვინციის ერთი შესანიშნავ ჯგუფის მეთაურის დაპატიმრება მოჰყვება.

პარიზი. კარდინალი რიშარი იყო ვალდეკ-რუსსოსთან და სთხოვა, დამამშვიდებელი რამ ღონისძიებანი იხმარეთ გერენის საქმის დასაბოლოვებლადაო· დამწყვდეულთ უნდოდათ შიგნით კედლები შეემტვრიათ, რომელიც მეზობელ სადგომში გადის. იმ ოთახში, სადაც აპირობენ გასვლას, უკვე პოლიციის მოხელენი არიან დაყენებულნი; იმათ ნაბრძანები აქვთ, რომ მაშინ დააპატიმრეთ, როდესაც გამოვიდნენ მაგ ოთახშიო. ქუჩაში მოძრაობა კვლავ ნება-დართულია.

სახლების ჩხრეკა არ დაუბოლოვებიათ. ბრალდებულთა უმეტესი რიცხვი გამოტყდა, რომ შეთქმულების მონაწილენი ვიყავითო. სახლების ჩხრეკის დროს იპოვეს საბუთების ქაღალდები, რომელშიაც შეთქმულების მონაწილენი არიან დასახელებულნი·

პარიზი· ვალდეკ რუსსომ უპასუხა მთავარ-ეპისკოპოსს, შაბროლის ქუჩაზედ დამწყვდეულთა შესახებ, რომ მთავრობა თვითვე მსაჯულია თვისთა მოქმედებათაო და ჭეშმარიტად დიდი საქაბი მოთმინება გამოიჩინაო. ყველა, ვინც კი პატივსა სცემს მართლმსაჯულებას, იმ აზრს უნდა ადგეს, რომ კონონმა უნდა გაიმარჯვოსო.

ლონდონი. რეიტერის სააგენტოს იოკაჰამიდგან ცნობა მოსვლია, რომ ბერში-ტიკოკოს ლითონის მლვიმე-მაღიროებში წყალის შევარდნის დროს 600 კაცი დაღუპულაო.

დელაგოა. სამხერთ აფრიკის დელაგოას ყურეში წავიდა ბრიტანიის ორი სამხედრო ხომალდი.

СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ

общедоступный еженедѣльный журналъ

Въ годъ 52 №№ журнала и 12 книжекъ библіотеки «СПУТНИКЪ ЗДОРОВЬЯ».

Подписная цѣна: съ пересылкой и доставкой: въ годъ 5 руб., на ½ года 3 руб., За границу 8 р.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА:

съ 1-то Августа по 1-е Января 1900 года со всѣми приложеніями— руб. съ пересылкой.

За всякую перемѣну адреса—50 к., можно марками.

За объявленія: за строку петита въ одинъ столбецъ по 30 коп. (тр столбца на страницѣ).

ЦѢНА ОТДѢЛЬНАГО НОВЕРА 15 КОП.

Подписка принимается въ конторѣ журнала, С.-Петербургъ Невскій. 148.

Въ жрналѣ принимаютъ участіе: В. А. Анзиміровъ.—И. А. Б женовъ.—Проф. Н. И. Быстровъ.—Д-ръ В. М. Бурлаковъ.— Проф. А. Я Данилевскій.—Проф. В. П. Доброклонскій.— Проф. Г. А. Донбергъ.—Д-ръ А. О. Дукатъ.—Пр. доц. В. Жуковскій.—Проф. С. І. Залесскій,—Д-ръ М. Д. Ильинъ.— Д-рь В. ф. Краевскій.—Проф. П. ф. Лесгафтъ.—Проф. Е. Павловъ.—Проф. В. В. Подвысоцкій (Кіевъ).—Проф. А. Пель.—Д-ръ В. И. Раммъ.—Проф. И. А. Сикорскій (Кіевъ).— Проф. И. Ц. Скворцовъ (Харьковъ).—Академикъ Князь И. Тархановъ.—Д-ръ А. Н. Шабанова.—Д-ръ Б. Е. Шэхтеръ и д

Подписка на 1899 годъ продолжается.

Всѣ вновь подписавшіеся на 1899 годъ получатъ журналъ со всѣми безплатными приложеніями съ 1-го Ноября 1898 года по 1-е Января 1900 года, т. е. 60 нумеровъ журнала и 1 ежемѣсячныхъ безплатныхъ книжекъ.

მიაქციეთ ყურადღება ამ მართლაც და საყურადღებო განცხადებას!

ყველასათვის საინტერესოა, ხოლო განსაკუთრებით

პროვინციელ ქალებისა და ვაჟებისათვის

100 სადარბაზო ბარათი (Визитныя карточки)

100 ფოსტის ქაღალდი (Почтовыя бумаги)

100 მათივე კონვერტი (Почтов. конверты)

სახელის და გვარის დაბეჭდვით.

(ვისაც უნდა წოდებაც და ადრესიც იბეჭდება)

ყოველივე ზემოდ მოხსენებული გაეგზავნება იმას

ვინც გამოგზავნის მხოლოდ

სამი მან.

ვინც მოისურვებს, რომ ფოსტის ქაღალდზე ან სადარბაზო ბარათზე მათი სურათიც იყოს აღბეჭდილი, იგი ზემოხსენებული 3 მან. გარდა, კიდევ 3 მან უმატებს.

მსურველნი მიმართავენ: ტფილისში ვ. გუნიას სტამბას.

Тифлисъ, Дворцовая ул. Типографія В. Гуніа.